

0 Ališauskas, K. 7 2 70
7312 S. Washtenaw Ave.
CHICAGO, ILL., 60629

Saulėtas,
šiltas.
Saulė teka 6:07, leidžiasi 7:42.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVI

Price 10c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Rugpiūčio-August 23 d., 1969 m.

Kaina 10c

196

GAISRAS MALDYKLOJ VEDA PRIE KARO

KAUNE BLUNKA IR BYRA M. K. ČIURLIONIO KŪRINIAI

Rusai nepajėgia padaryti reprodukcijų,
pataria kviesti specialistus šveicarų

Kaikurie Lietuvoje apsilankę turistai sako turėję progos patirti, kad ten esama didelio susirūpinimo dėl M. K. Čiurlionio kūrinių likimo. Ne tik paveikslų spalvos baigia išblukti, bet nesulaikoma genda ir popierius. Esą bijoma, kad gal net nebe metais, o tik mėnesiais bereikia skaičiuoti laiką, ligi paveikslai ims visiškai byrėti... Restauruoti jau pervėlu. Vienintelis dalykas, kurio tuos kūrinius maždaug būtų galima išgelbėti ateičiai, tai spalvinės nuotraukos — reprodukcijos. Vilniuje išleistas Čiurlionio kūrinių reprodukcijų rinkinėlis rodo, kad priemonės tenai tokiems dalykams skurdžios ir prityrimo dar labai stinga.

Dailininkai, muziejininkai ten turi nemaža pavyzdžių, kaip dailės kūrinių reprodukcijas prirengia ir išleidžia Italijoje arba Šveicarijoje. Jiems ten susidariusi didelė pagunda atskviesti tokių leidyklos specialistus į Kauną ir duoti jiems padaryti, ką dar galima iš Čiurlionio kūrinių. — Deja, čia susiduria su kliūtimis, kaip kalnais. Be Maskvos leidimo svetims specialistams atskviesti neįmanoma. Šiaurės čekistai ir finansistai. — gaili valutos.

Rusose irgi yra Čiurlionio gerbėjų. Odesoje yra net Čiurlionio klubas... Bet vargu kas iš jų pasiryžtų užtarti Čiurlionio kūrinius pas čekistus ir biurokratus. Kaikas to tikisi iš viršūninių Lietuvos komunistų, bet kolkas ir jie tokios drąsos dar neparodė, nors labai norėtų, kad visi pripažintų juos dideliais, netgi pasiaukojančiais Lietuvos patriotais... O neginčytina, kad italų ar šveicarų leidyklos šiame reikale bene vienintelės išėitės, nes jei čia kas dar gali stebuklą padaryti, tai tik jie.

PREZIDENTAS DEKOJA DR. VALIŪNUI

Rugpiūčio 11 d. iš prezidentūros Vašingtone Vliko pirmininkui Dr. K. Valiūnui buvo atsiųstas toks laiškas:

“Prezidentas Nixonas pavedė man pranešti Jums, kaip labai jis vertina Jūsų gilią pasidėjimą telegramu. Jo padėka ir geriausi linkėjimai Jums”.

PRIMENA NACIŲ—KOMUNISTŲ SAMOKSLĄ

Montevideo dienraščiai La Manana ir Diario Espanol paskelbė keletą C. Verax straipsnių apie nacių-sovietų samokslą prieš 30 metų ir tu sutarčių tragiškas pasekmes Lietuvai bei kaimynams.

Straipsnį apie naujus komunistų antireliginės akcijos metodus Lietuvoje iš La Manana perspausdino Madridė leidžiamas žurnalas Roca Viva (birželio mėn.), kurio direktoriaus Luis Ruiz Galeana pasikalbėjimą su prelatu L. Tulaba apie Lietuvos katalikų persekiojimus įsidėjo rimtas žurnalas Roma (liepos mėn.), leidžiamas Buenos Aires. Tame pasikalbėjime prel. L. Tulaba pabrėžė radio programų lietuvių iš Madrido svarbą. Kaip jau pranešta, tokios programos netrukus vėl atgaivinos.

LAUZE RANDA DAUG LAVONŲ

GULFPORT, Miss. — Aiškėja, kad uraganas Camille padarė žymiai daugiau nuostolių, negu pradžioje buvo apskaičiuota.

Žuvo daug žmonių, kurie nepaklausė įspėjimų ir nenorėjo trauktis iš krašto vidų. Užteko

MASKVA BIJO ČEKŲ MAISTO

MASKVA, Rusija. — Sovietų spauda visai nepamėnė Pragoje suruoštų demonstracijų ir čekų protestų.

“Pravda” įsidėjo Husako kalbą, bet nieko nepasakė apie asarines dujas ir sovietų karo vadų grasinimus. Husakas kalbėjo, bet kiekvienam aišku, kad didelė Pragos gyventojų dauguma nekrepė į jo kalbą jokio dėmesio.

Sovietų valdžia bijo, kad čekų nuotaikos neperšimstų į kitus okupuotus kraštus ir nepareikalautų, kad okupantai trauktųsi. Sovietų valdžia yra pasiryžusi vartoti pačias žiauriausias priemones, jeigu gyventojai drįstų daugiau protestuoti.

SMARKI KOVA DĖL HELIKOPTERIO

SAIGONAS, Vietnamas. — Praeitą antradienį Da Nango srityje komunistams pavyko nuništį vieną JAV helikopterį.

Jis guli komunistų kontroliuojamoje srityje, bet amerikiečiai stengiasi jį pasiekti. Amerikos lakūnai gerokai apšaudė komunistų pozicijas, bet kai JAV mariniai bandė priartėti prie gulinčio helikopterio, tai buvo sutikti smarkia ugnimi. Teko iš naujo bombarduoti priešo apkasus, kad galima būtų prieiti prie nukritusios mašinos.

KASTRO AGENTUI LIEPE IŠSIKRAUSTYTI

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės Departamentas įsakė Kastro agentui prie Jungtinių Tautų tuojau išsikraustyti iš JAV.

Nustatyta, kad Kubos atstovas Espinosa Bonet ieškojo negrų, kurie sutiktų nušauti JAV prezidentą. Bonet landžiojęs į Juodųjų Panterų susirinkimus ir kurstė juos kovoti prieš visą JAV visuomenę ir ūkio sistemą. Anksčiau jau buvo išprašyti du Kastro agentai, priskirti prie Jungtinių Tautų.

— Grįždamas iš Los Angeles į Washingtoną, p. J. Kajeckas buvo sustojęs Chicagoje. Ten, š. m. rugp. 15-16 d., jis turėjo progos pasikalbėti einamaisiais reikalais su Lietuvos Gen. Konsulu Chicagoje, Dr. P. Daužvardžiu, bei su A. L. Tarybos Reikalų Vedėju. Ta pačia proga Lietuvos Atstovas aplankė keletą žymiųjų lietuvių veikėjų.

nuvažiuoti 20 mylių, kad rastum saugesnę vietą.

Beveik kiekviename didesniame suplotame name randami lavonai. Floridos namai neturi rūsių, todėl nuo lūžtančio namo nėra kur pasislėpti.

TEN YEARS FOR THE 50th

Pat jauniausioji JAV valstija — 50-toji, vakar, rugpiūčio 21 dieną, jau minėjo savo 10 metų sukaktį. Havajų valstiją sudaro šlame paveikslė matomų salų grupė. Svarbiausioji sala yra Havajų, vėliau seka Maui, Molokai, Kauai ir visa eilė kitų mažesnių salelių. Salose gyvena vietos gyventojų, baltodžių, kiniečių, japonų, filipiniečių ir kitos kilmės žmonių. Salose nėra vienos tautos žmonių neapykantos prieš kitataučius. Visi yra Amerikos piliečiai.

NUTEISĖ TOTORIUS UŽ PRAŠYMĄ LEISTI GRĮŽTI Į KRYMĄ

Samarkando universiteto profesorius R. Kadijev už tokį prašymą gavo 3 metus sunkiųjų darbų

MASKVA. — Dešimt žymių Krymo totorių vadų Taškente nuteisti sunkiomis kalėjimo ir darbo lagerių bausmėmis už tai, kad, pasiremami buvusio Sovietų partijos vado ir ministerio pirmininko Nikitos Chruščiovo pareiškimais, prašė leisti jį tautinei grupei iš tremties grįžti į jų tėvynę Krymo pusiasalyje.

Po Stalino staigios mirties įvykusiame SSSR kompartijos XX kongrese Chruščiovas savo ilgojoje kalboje be kitko apkaltino Staliną ištisais tautines grupes, “įskaitant ir visus tų grupių komunistus bei komsomolus” ištremus į tolimą Sibirą. Tie Stalino trėmimai ypač skaudžiai palietė visą Krymo totorių tautinę grupę, kurios žymi dalis išmirė kelyje į tremtį ir vėliau pačioje tremtyje.

Tie dešimt totorių vadų prieš 11 mėnesių buvo Maskvoje suimti, kadangi jie Raudonojo Aikštėje demonstratyviai reikalavo, kad sovietų valdžia leistų jį tautos žmonėms iš tremties grįžti į jų senąją tikrąją tėvynę Krymą. Jie buvo apkaltinti “priešsąjonišku elgesiu” ir nuteisti: keturi jų, jų tarpe Samarkando universiteto fizikos profesorius Rollan Kadijevas, po trejus metus sunkiųjų darbų vergų stovykloje, kiti po vienus metus kalėjimo.

ATIDĖJO BYLĄ KOPECHNĖS LAVONUI TIRTI

WILKES BARRE, Pa. — Lucerne apskrities teisėjas B. C. Brominski atidėjo pakankamai argumentų tolimesniems tyrinėjimams. Jis nedarė skridimo vietoje, o dabar reikalauja atkasti ir praveisti skrodimą. Jeigu anksčiau pasitenkino kraujo ištyrimu, tai nėra reikalo dabar toliau tyrinėti, sako tėvai.

Rugpiūčio 25 dieną numatytas tyrinėjimas atidėtas neribotam laikui.

— JAV Prezidento ir ponios Nixon kvietimu Lietuvos atstovas, J. Kajeckas, dalyvavo Apolono 11 astronautų pagerbimo bankete, Los Angeles, Cal. Ta proga Diplomatinii Misijų Šefai gavo atminimui po metalinę plokštelę — fotostatą JAV Prezidento ir trijų astronautų palikto Message mėnulyje 1969 m. liepos mėnesį.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Vietnamo premjeras atsistatydino. Manoma, kad bus didelis pakaitos Saigono politiniame gyvenime. Prezidentas Thieu yra pasiruošęs pakviesti vieną generolą naujam kabinetui sudaryti. Dabartinis premjeras nenorėjo tartis su komunistais, tuo tarpu naujai paskirtas karys yra pasiruošęs su jais tartis.

♦ Mokslininkai nustatė, kad paskutiniaisiais 40 metų Waikiki sala pamažu grimsta. Tiksliai nustatyta, kad ji jau nugrimzdė 4 colius. Saloje pristatyta daug aukštų plieno ir cemento namų. Galimas daiktas, jog tai turi įtakos ir salos grimzdimą.

♦ Policija ir teismo organai atidžiai tardo du jaunuolius, penktadienio rytą nušovusius vieną juoduką. Policija yra pasiryžusi sustabdyti negrų jaunimo tarpe vykstančias žudynes.

♦ Teisėjas klausinėja Bobby Steele dėl negro Waikiki nužudymo. Liudininkai tvirtina, kad praėjusiais metais Juodųjų Panterų vadus nužudęs vieną negrą, kuris nenorėjo prisiekti jam ištikimybės.

♦ JV kongreso atst. Lorentine ketvirtadienį Pragoje pateko į policijos rankas. Jis išėjo pasižiūrėti čekų protesto demonstracijų. Policija jį suėmė ir pradėjo tardyti. Kai nesutiko pasirašyti protokolo, tai gerokai jį apdaužė. Lorentine nemoka čeikiškai ir nesuprato paruošto tardymo protokolo. Jis reikalavo leisti jam patelefonuoti Amerikos ambasadon Pragoje, bet policija neleido.

Schofield kareivinėse yra didokas Amerikos karių skaičius, kurie įpareigoti ginti salas nuo priešo. Turizmas yra nepaprastai svarbi pramonės šaka Havajų salose. Švėtik vandens ir nepaprastai gražūs paplūdimiai traukia vasarotojus į salas. Havajų salose auginama daug vaisių ir cukrinių nendrių.

PRIE RAUDŲ SIENOS ARABAI APŠAUDĖ IZRAELIO KARIUS

Krašto apsaugos ministeris Dajanas malšina Jeruzalėje kilusias aistras

JERUZALĖ, Izraelis. — Al Aksoje kilęs gaisras sukėlė nepaprastai dideles aistras visame arabų pasaulyje. Protestai ir demonstracijos eina ne vien arabų valstijose, bet ir pačiame Izraelyje. Arabai yra įsikinę, kad didžiausioje arabų šventovėje kilęs gaisras buvo žydų sukeltas, bet žydai tvirtina, kad tai ne-taisybė.

GAUJOS VYRIAUSIAS ZUDIKAS TEISME

Chicago's krinal. teisme praeitą ketvirtadienį prasidėjo teismas tūlo Cornell Steele, 23 metų amžiaus, gyv. 6552 S. Drexel Ave., policijos pripažinto “Black P. Stone Nation” gaujos vyriausiu egzekucionieriu.

Ši gauja apjungia apie 50 miesto pietinės dalies gaujų, jų skaičiuje ir Blackstone Rangers gauja.

Steele yra kaltinamas per praėjusią Kalėdas nušovęs James McCain, 22 metų, už tai, kad šis pasikėsinęs paveržti dalį jo gaujos.

Trys jauni liudininkai, kurie asmeniškai dalyvavo žudynėse, paliudijo, kaip Steele, laikydamas rankoje šautuvą įsakė McCainui “Stokis prie sienos, vaik-palaiki!”

McCain drebėdamas: “Aš nieko nepadariau. Šunie, sakyk jam, kad manęs nešautų! (Šuniu — Dog vadinasi vienas prieegzekucijos dalyvavusių gaujos vadeivų Robert Jackson). Steele: Klauptis ant kelių! Ar aš galiu jį nušauti, šunie? Jacksonas: Ne. Čia Steele paleido tris šūvius užmušdamas McCainą vietoje.

VAGIS ĮSITAISĖ MIGI SULINYJE

LANCASTER, Pa. — Jaunas 21 metų amžiaus vyrukas John Cramer, policijos ieškomas dėl 203 vagysčių, buvo įsitaissęs slėptuvę savo tėvo ūkio nuomoninko kieme esančiame sausame šulinyje, kur niekam nematomai buvo susinešęs blanketa, kėdė, žibalinę virtuvėlę ir bulvių maišą, o mėsa naktimis saidoku pasimeždžiodavo kralikų ir požemiinių kiaulyčių.

Pagaliau nuomininkas jį pagstebejo pareinant su maisto pirkimais ir pranešė policijai.

ATSAUKĖ KARIUS IŠ PRAGOS

PRAGA, Čekoslovakija. — Čekų krašto apsaugos ministeris atšaukė Pragos priemiestin su-trauktus kariuomenės dalinius. Vyriausybė yra įsitikinusi, kad sostinės gyventojai nekels neramumų.

Sovietų okupacijos metinės buvo paminėtos. Pačioje sostinėje persauta tikrai viena moteris, bet Brno miestelyje nušauti 5 čekai.

Krašto gyventojai nepatenkinti Husako vedama politika. Rusai pamatė, kad didelė Čekoslovakijos gyventojų dauguma dabartinei valdžiai nepritaria. Pragoje 19 asmenų sunkiai sužeista, o Brno miestelyje sužeista 12 čekų.

♦ Šiaurės Airijos gyventojai prašo britus įvesti tvarką gatvėse. Rūšinininkai naktimis užpuldinėja gyventojus. Žmonės nori, kad galėtų saugiau pereiti gatves.

Tvarkai palaikyti pasiūsti didesni Izraelio karių daliniai į Jeruzalę. Izraelio vyriausybė nustebino arabų įžulumas, kai grupė jaunuolių pradėjo mėtyti akmenis ir plytas į Raudų Sienu saugojančius žydų karius. Kariai buvo priversti paleisti kelias kulkosvaidžių salves į arabus. Kulkosvaidžių pro arabų galvas. Arabai išbėgiojo, kai Izraelio kariai juos apsupo ir bandė pagauti.

Izraelio vyriausybė yra susirūpinusi Al Aksoje sukeltu gaisru. Vyriausybė nenorėtų, kad naujas karas prasidėtų dėl šventovės sudeginimo. Izraelio vyriausybė sudarė specialią komisiją gaisro priežastims iširti. Izraelis nori, kad ta komisija paskelbtų visus davinius. Bet arabai iš anksto pareiškė, kad jie Izraelio komisijos daviniais nebetikės. Arabai reikalauja, kad būtų sudaryta tarptautinė komisija gaisrui išaiškinti.

Izraelio krašto apsaugos ministeris Dajanas pats atvyko į Jeruzalę, kad galėtų vietoje stebėti konflikto aiškinimą. Jeruzalės karo komendantas uždraudė žmonėms vaikščioti naktį, o apdegusios moskės uždraudė įžengti. Bet ministeris Dajanas įsakė atidaryti moskę ir leisti arabams joje melstis. Paašikėjo, kad gaisras sugadino tikrai vieną moskės pusę. Apdegusią dalį bus galima atstatyti.

Turint galvoje Kairo ir Amano radijo pranešimus, arabų valtybės ruošia nuotaikas naujam karui prieš Izraelį. Krašto apsaugos ministeris nori įrodyti, kad ne žydai padegė Al Akso. Arabų atstovai patys gali patikrinti visus duomenis ir padaryti sprendimą. Ministeris Dajan pareiškė, kad Izraelis yra pasiruošęs bet kada pradėti pasitarimus su arabų valstybėmis. Jeigu jie nenori tartis dėl taikos, tai Izraelis yra pasiruošęs ir karo veiksmams.

RUOŠIASI PRISIJUNGTI PIETŲ KOREJĄ

WASHINGTONAS. — Pietinės Korėjos prezidentas Chung Hee Park neseniai pasikalbėjime su US News & World Report atstovu pareiškė, kad šiaurės Korėja rikiuojasi platus maso invazijai į Pietų Korėją. Ta invazija, spėjama, turėtų įvykti 1970 metais.

Park nenorėjo teigiamai atsakyti į klausimą, ar jo susitikimui Husako vedama politika. Rusai pamatė, kad didelė Čekoslovakijos gyventojų dauguma dabartinei valdžiai nepritaria. Pragoje 19 asmenų sunkiai sužeista, o Brno miestelyje sužeista 12 čekų.

♦ Šiaurės Airijos gyventojai prašo britus įvesti tvarką gatvėse. Rūšinininkai naktimis užpuldinėja gyventojus. Žmonės nori, kad galėtų saugiau pereiti gatves.

SPORTO ŽINIOS

Redaguoja: JULIUS RINGUS

Š. A. Lietuvių Lauko Teniso pirmenybės

Papildomai pranešama, kad 1969 m. Š. Amerikos Lietuvių Lauko Teniso pirmenybės įvyks š. m. rugpjūčio 30-31 d. Chicagoje, Ill.

Varžybos vyks Marquette Parko teniso aikštėse. Pradžią 12:00 val. Registracija ir būrų traukimas nuo 11:00 val.

Pirmenybių programon papildomai įtraukiama vyrų B klasės vienetas, kurioje nebus galima dalyvauti iškilnesiems žaidėjams. Tokių žaidėjų sąrašą nustatys ŠALFASS-gos Lauko Teniso Komitetas, vietoje, prieš turnyro pradžią.

Pradmes mokestis: \$2 — vyrų A ir B vienetas bei vyrų dvejetas; \$1 — visi kiti vienetai ir jaunių dvejetas. Mokestis sumokamas vietoje.

Visais reikalais prašoma kreiptis į pirmenybių vadovą Vyt. Grybauską, 4144 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. (312) 847-1729.

Plaukymo pirmenybės Clevelande įvyks

Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių 1969 m. Plaukymo Pirmenybės, turėjusios įvykti liepos 26-27 d. Clevelande, buvo

atidėtos į rugpjūčio 31 d. (sekmadienį).

Varžybos vyks toje pačioje vietoje, kaip ir anksčiau buvo numatyta, būtent, Case-Western Reserve Universiteto "Donnell" baseine, 10900 Euclid Ave., Cleveland, Ohio.

Rungtynės vyks tik vieną dieną, dvejose sesijose: pirmą sesiją nuo 10:00—12:00 val., antrą 5:00—7:00 PM.

Prieauglio lengv. atletikos pirmenybės nukeltos

Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių Prieauglio klasių lengvosios atletikos pirmenybės, numatytos praversti š. m. rugsėjo 6 d. Toronte, dėl stadiono gavi-mo kliūčių yra nukeliamos į rugsėjo 13 d.

Varžybos įvyks Birchmount Municipal Stadium, Kingston Rd. prie Birchmount Rd., Scarborough, Ont. (rytinis Toronto priemiestis) Pradžią 1:00 PM.

Registracija atliekama per sporto klubus ar pavieniai iki rugsėjo 4 d., šiuo adresu: Mr. A. Malinauskas, 63 Hewitt Ave., Toronto 3, Ont. Tel. (416) 531-6817.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, kurie GARSINASI "NAUJIESE"

1. AR TUREJOT NEMALONUMŲ, siųsdami DOVANŲ SIUNTINIUS savo giminėms?
2. AR JCSŲ GIMINIS TUREJO MOKETI PAPILDOMUS MUITO MOKESCIUS?
3. AR JCSŲ SIUNTINIAI BUVO SUGRAŽINTI į J.A.V.?
4. AR BUVO PRADINGUSIŲ PREKIŲ jūsų pasiūstose SIUNTINUOSE?
5. AR REIKEJO NERAMIAI LAUKTI patvirtinamo laiško, kad siuntinys užtruko?

KAD ISVENGTUMETE VISŲ SIŲ nemalonių, pasi-naudokite mūsų — vienos seniausių ir patikimiausių firmų patarnavimais.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Per 39 metus geriausiai ir patikimiausiai aptarnavo savo klientus J.A.V. ir jų giminės Lietuvoje ir Sovietų Rusijoje. Visi mūsų skyriniai turi patyrusių tarnautojų. — Didžiausia pasirinkimą įvairių prekių. — Firma oficialiai pripažinta Podarogits, Inc. ir turi teisę priimti užsakymus DOVANŲ PAZYMEJIMAMS, MAISTO ir Sovietų gamybos PREKEMS.

Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į centralinę mūsų įstaigą arba jos skurius

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

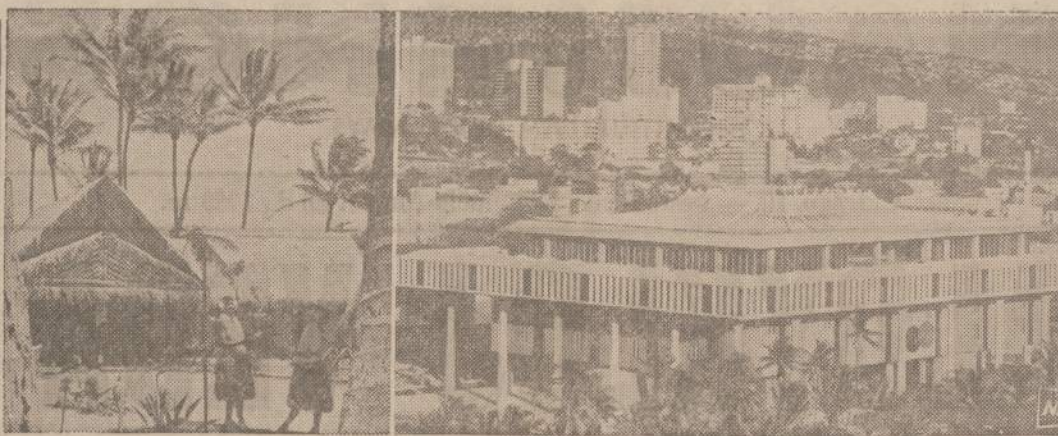
Tel. 215 — 925-3455

KITI JOS SKYRIAI

PHILADELPHIA, PA. 19123 — 1013 N. Marshall St.	WA 5-8878
BALTIMORE, MD. 21224 — 3206 Eastern Ave.	DI 2-2374
SO. BOSTON, MASS. 02127 — 390 West Broadway	AN 8-8764
CHICAGO, ILL. 60632 — 4102 Archer Avenue	FR 6-6399
CHICAGO, ILL. 60622 — 2242 W. Chicago Avenue	BE 5-7788
CLEVELAND, OHIO 44119 — 787 E. 185th Street	486-1836
DETROIT, MICH. 48210 — 6460 Michigan Avenue	TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07206 — 956 Elizabeth Avenue	201-354-7608
HAMTRAMCK, MICH. 48212 — 11415 Jos Campau Ave.	365-6350
HARTFORD, Conn. 06106 — 11 Charter Oak Ave.	249-6255
KANSAS CITY, KANSAS 66102 — 18 S. Bethany	AT 1-1757
LATHAM, N. Y. 12110 — 465 Troy — Schenectady Rd.	785-4495
LOS ANGELES, CALIF. 90026 — 2841 Sunset Blvd.	213-382-1568
MIAMI, FLA. 33138 — 6405 Biscayne Blvd.	FR 9-8712
MINNEAPOLIS, MINN. 55414 — 217 E. Hennepin Ave.	FE 2-4908
NEW BRITAIN, CONN. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave.	224-0829
NEW YORK, N. Y. 10003 — 101 First Avenue	OR 4-3930
OMAHA, NEBR. 68107 — 5524 So. 32nd Street	731-8577
PARMA, OHIO 44134 — 5432 State Rd.	749-3033
PITTSBURGH, PA. 15222 — 346 Third Avenue	GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621 — 683 Hudson Avenue	BA 5-5923
SAN FRANCISCO, CALIF. 94122 — 1236 9th Ave.	LO 4-7981
SEATTLE, WASH. 98103 — 1512 No. 39th Street	ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882 — 168 Whitehead Ave.	201-257-2113
SPRINGFIELD, MASS. 01103 — 1840 Main St. 736-9636, RE 4-8354	
TRENTON, N. J. 08611 — 730 Liberty Street	LY 9-9163
VINELAND, N. J. 08360 — Parish Hall, W. Landis Ave.	609-691-8423
WORCESTER, MASS. 01604 — 82 Harrison Street	617-798-3347

NEW YORK OFFICE

220 Park Avenue South
cor. 18 Street, New York, N. Y. 10003
Tel. 212 — 982-8410

Havajų salose dar galima pamatyti nendrėmis dengtų namų, kuriuose seni havajiečiai gyvena. Bet Honolulu mieste ir visoje eilėje kitų vietų kyla patys moderniausi pastatai, kuriuose yra patys naujausieji patogumai. Viešbučiai turi geresnius įrengimus, negu kontinente, o įstaigos turi vesintuvus ir gerai įrengtas elektr. šviesas.

VILNIAUS POTVYNIO ISTORIJA

"Tai miesto istorijos liudininkas, ir jį reikia gražinti į buvusią vietą", — pareiškė "D. Š." rugpj. 3 d. Tiesos "Dienos aidų" skiltyje.

"D. Š.", be abejo, yra D. Šniukas, neseniai grįžęs į Tiesą iš Literatūros ir Meno, ir grįžęs jau vyriausio redaktoriaus (Zimano) pavaduotoju, ar gal ir jau numatyto įpėdiniu (.). "Miesto istorijos liudininkas", apie kurį kalba D. Š., yra metalinė lentelė, buvusi įmūryta į vieno namo sieną Vilniaus Vrublevskio gatvėje (prie katedros aikštės). Tai buvo priminimas apie 1931 metais Vilniuje buvusį potvynį, kai patvinsusi Neris buvo užliejusi nemažą Vilniaus gatvių, katedros aikštę, katedros rūsius, buvo paplovusi katedros pamatus. Lentelė ro-dė, iki kurios vietos buvo pakilęs vanduo.

"Išlaikė ši lentelė karo negandus", rašo D. Š., "ekskursijų vadovai ją rodė svečiams, kol po neseniai vykusio remonto į ją dingio. Matyt, mažo išsilavinimo ar tiesiog sauso mąstymo žmonės nutarė, kad tokie "sentimentai" nereikalingi".

Gražu, kad bent redakcijoje yra žmogus su sentimentu Vilniaus miesto istorijai. Bet kalbamoji lentelė galėjo būti kieno

nors tyliai pašalinta (progai pasitaikius) ir kitais sumetimais, negu sentimentų stoka Vilniaus praeičiai.

Lenkų administracijos įtaisyta paminklinė lentelė, be abejo, buvo parašyta vien lenkų kalba. Lenkams ar lenkofilams tokia lentelė galėjo žadinti ir tokių sentimentų, kurių absoliutinė dauguma dabartinių Vilniaus gyventojų ne tik neturi, bet ne-labai ir prisiminti tesistengia. Akivaizdus faktas, kad dabartinė Vilniaus administracija, jei kur deda paminklinius įrašus, tai tik dviem kalbom — lietuvių ir rusų, bet jokių būdu ne vien lenkų, — tiems, kurie gali būti paskatinti sugrąžinti į senąją vietą potvynio paminklinį įrašą, greičiausia kils eilė klausimų. Pavyzdžiui, nejaugi priminimas apie tą potvynį Vilniuje net ir dabar dar nerašytinas lietuviškai? Ir — ar šiais laikais galima Vilniuje ką nors viešai parašyti be lygiagrečiai pridėto įrašo ir rusų kalba? Pagaliau, jeigu lenkų kalba kituose įrašuose nevartojama, tai ar be-reikia lenkiškai apie potvynį rašyti užrašą vien lenkiškai parašytą?

Tokiuose neaiškumuose Vilniaus šandien skęsta giliau, nei Vilniaus katedra Neris vandens 1931 metais... (E)

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių klubo piknikas pavyko

Šeštadienio popietę lietus py-lė kaip iš kibiro. Sekmadienio rytas jau buvo gražus ir saulėtas. Pikniko rengėjai anksti nuvyko į parką viską sutvarkyti. Reikė-kėjo susirasti sausų malkų ku-kurūzams virti. Dirbantieji prie bufeto vyrai kelias alaus bakčias apkrovė ledais, tvarkė stalus ir laukė svečių.

Lietuvių klubas uždarytas 12 valandą. Į tris automobilius susidėjome pagaminimą maistą, val-gymo įrankius ir su šeiminingė-mis patraukėme į parką. Jau radome daug žmonių apsedu-sių stalus, graužiančius kukurū-zus ir girkšnojančius alutį. Žmo-nių vis važiuavo, kad ir mašinoms pasistatyti kaip kam pritrūko vietos.

Saulė jau kaitino ir ažuolų pavėsyje visą laiką baras apgultas. Dirbantieji prie kukurūzų vyrai vis dar dirba šluostydami prakaitą. Vieni griebia iš puodo, kiti merkia į sviestą ir deda į lėkštes. Klubo moterys dirba virtuvėje ir sotina išalkusius. Jau ir vaikai žaidimai prasi-dėjo, kuriuos tvarkė Juozas Gie-draitis. Laimėtojai gavo dova-nų. Po to žaidė jauni su seniais Amerikoj mėgstamą žaidimą — beisbolą. Seniai nugalėjo jau-nuosius.

Pasidaires po parką sutikau netikėtų svečių. Sutikau senai nematytą p. Kvederavičių iš Freeport, Ill. Jis laiką daugiausia praleidžia Floridoje. Taip pat susipažinau su maloniais svečiais iš Chicago. Tai Antanas Sunaitis su žmona ir Vytautas Grigaliūnas su šeima. Jie gerė-josi Lietuvių klubo parku. At-vyko ir lietuvių bažnytelės kle-bonas kun. Daukas. Jis atsive-žė savo motinėle iš Chicago, pa-rodyti Rockfordo lietuvius. Bu-vęs Lietuvių klubo pirmininkas

adv. Remenčius palaikė draugys-tę su klebonu ir keliais svetim-taučiais. Tai pavyzdys gražaus sugyvenimo. Netikėtai sutikau Joną Rumčiką, kuris buvo susir-gęs. Dabar gerai atrodo. Jis bū-damas klubo pirmininku dėjo daug pastangų, nupirkti 75 ake-rius žemės, kur dabar įrengtas Lietuvių klubo parkas. Jam pri-klauso acil.

Du jauni vyrai su akordeonais linksmino svečius. Visi aptar-nautojai daug dirbo, tai atrodo bus ir pelno. Tai buvo didžiau-sias piknikas klubo istorijoje.

Žvalgas

PITTSBURGH, PA.

Besirengiant į Altos kongresą

Gera prisimename pirmąją Altos konferenciją Pittsburghe, kuri įvyko 1943 metais. Rengi-mo komisiją tada sudarė: pirmi-ninkas Povilas Dargis, sekreto-rius J. Tomkevičius ir Petras Pivaronas.

Seimas buvo gausingas. Suva-žiavo 800 rinktų atstovų. Kon-gresą atidarė dabartinis SLA prezidentas Povilas Dargis. Sei-me dalyvavo JAV Senato Užsie-nių Komisijos pirmininkas Tun-nell, sekretorius ir buvęs Secr. of Labor-Davis ir visa eilė žy-minijų valdžios pareigūnų.

Kongreso išvakarė įvyko skait-linga spaudos konferencija, ku-rioje, be lietuvių laikraštinių, dalyvavo atstovai nuo United Press, Associated Press ir iš ra-dijo. Todėl žinias apie įvykusį Lietuvių kongresą ir jo darbus paskelbė visa pasaulinė spauda. Spaudos konferencijoje dalyva-vo ir Lietuvos ministeris Zadei-kis. Spaudos atstovams buvo su-ruoštas specialus pokylis.

Kongresas praėjo vieningoje dvasioje, su pasiryžimu dirbti ir kovoti, kol Lietuva atgaus laisvę.

Prisimindami pirmąjį Ameri-čkos lietuvių kongresą, visi turi-

Brighton Parkas Našlių klubo veikla

Chicago Našlių ir Našliu-kių klubas visuomet pasižymi gerais darbais, apie ką verta šį bei tą pasakyti. Klubas yra gana didelė organizacija, o su-sirinkimuose dar prisirašo naujų narių, kurie vienatvės verčiami klube suranda tokius pat praeities pergyvenimų nu-blokštus, su kuriais gali rasti bendrą kalbą ir vieni kitiems pasiguosti. Klubo narių dau-guma sudaro moterys ir jos pa-sirodo daug veiklesnės negu vyrai. Jeigu ne mūsų moterys tai klubo veiklos darbai nebū-tų tokie sklandūs kaip dabar.

Chicagoje Lietuvių našlių ir našliukių labai daug, ypač vy-resnio amžiaus. Būdami orga-nizacijos turi visokių progų pasireikšti klubo veikloje ir klubiečių linksmuose pobū-viuose susirasti sau naują gy-venimo draugą.

Praeitam klubo susirinkime rugpjūčio 8 d. dėl ligos nentsi-lankė protokolų raštininkė Marytė Urbelis. Jos vieton pro-tokolų perskaitė ir užrašė fi-nansų raštininkė Onutė Con-dux. Į klubą įstojo nauja narė Frances Vaitkus. Pirmininkė Marytė Neberiezios ir kitų val-dybos narių pranešimai pri-imti. Piknikas liepos 13 labai gerai pasisekė, už ką visiems padėkota. Kitas piknikas įvyks rugsėjo 21 d. O. Bruzgulenės sode, 8174 So. Kean Ave. Pra-džia 12 val. Bilietus klubo banketui spalio 19 d. Polonia

me dalyvauti ir dabar Altos šau-kiamame kongrese Detroit. To-kius paraginimus mes girdime kiekvieną sekmadienį per WPJT radijo stotį. Tai kalba Povilas Dargis, kuris veda Lietuvių Ra-dijo programą.

Tas pats

Grove salėje, 4604 Archer Ave. žuvį, bet tas jo liežuvis daug ge-rau negu geriausi skonio spe-cialistai ragautojai pasako pro-dukto skonį ir pagal skonį tiks-liai atskiria vienus produktus nuo kitų.

Šio teksturometro metalinis liežuvis panašus į ilgą plieninį dantį, atskiria ir "pasako", sa-kysim, biskvitų ir sumuštiniams užtepinimui (spreads) kietumą, minkštumą, trupumą, ir ar ir kiek jie limpa prie dantų ir gomurio.

BIZNIERIAI, kurie GARSINASI "NAUJIESE" — TURI GERIAUSIA PASKIRIMĄ RIZNYJE

"TEKSTUROMETRAS"

Fair Lawn, N. Y. — Biskvitu gaminimo kompanija savo cen-tre įrengė savotišką robotą — au-tomatą, kuriam jau ir vardą da-

vė. Tas robotas turi metalinį lie-narių ir svečiai gali gauti pas-raštininkę O. Condux, susirin-kimuose arba jos namuose: 7132 So. Millard Ave., Tel.581-4133. Susirinkimą užbaigus gimtadienį proga pagerbtos Onutė Condux ir Onutė San-darga. G. Joniko orkestrui pri-tariant padainuota joms il-giausių metų.

A. Jusas

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-sų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Frank Zogas, President

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-sų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4470

4 3/4%

Passbook Savings All accounts paid and compounded quarterly

5 1/4%

6-Month Savings Certificates (Minimum \$1,000) or 1-Year Savings Certificates

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo dau-giau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-joms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

EARN 5 1/4% PER ANNUM ON \$10000 INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 1/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly.

Savings in by the 10th earn from the 1st.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago Assets over \$141,500,000.00 - Reserves and Surplus over \$12,000,000.00 (more than twice the legal requirements) Federal Charter - Federal Supervision 4192 Archer Avenue at Sacramento - Chicago, Illinois 60632 - V17-1140 HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-6 P.M. - Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. - Sat. 9 A.M.-12 Noon - Wed.-No Business Transacted

J. VLKS.

DĖL PRAEITIES

(Tęsinys)

Dėl komunistinių filmų ir kunigų algų

Ministeris Pirmininkas. Komunistinė filmas... Ar daug ji su revoliucionizavo Kauno ir Šiaulių piliečių, sunku pasakyti. Yra kiek pagrindo abejoti. Kitose šalyse, kur ta filmas buvo rodoma, tos revoliucionizavimui sąvokos nepastebėta. Iš liepos ir rugpjūčio mėnesių laikraščių matyti, kad padarytos tos filmos kopijos iš Vokietijos, iš Latvijos ir Čekoslovakijos. Tos filmos kopijos pasirodė ir pas mus, pirmiausia Šiauliuose, ir leido ją buvusis apskrities viršininkas ponas Stasiūnas, kuriuo nepasitiki interpellantams, rodos, nėra jokio pagrindo. Tiesa, leista buvo be centro žinios, nes tokia yra jau nustatyta tvarka: kiekviena apskritis skyrius komisijai sprendžia, kas leistina ir kas ne. Centru apie tai nepranešama. Šita tvarka nustatyta to paties Seimo nario, kuris dabar interpellaciją kelia. Būtent — pono Endziulaičio. (Kairė: juokas ir plojimas).

Dėl komunistinio judėjimo turi pridurti, kad vyriausybė vis tiek pat, ar tas smurtas ir noras nuversti esančią konstituciją nustatyta tvarka išeiti iš komunistų, ar tas noras, pasikesinimas tai tvarkai nuversti, išeiti iš fašistų... (Kairė: plojimas. Dešinė: juokas). Vis tiek pat — vyriausybė ligi šiol mokėjo visus tuos ekscesus savo laiku sulaikyti. (Iš dešinės: Nemokėjo, nemokėjo). Mokes juos ir toliau sulaikyti. (Kairė: plojimas. Dešinė: juokas). Jūsų leistas birželio 13 dieną ekscesas dabartinės vyriausybės asmenyje aukščiausiojo žmogaus, jau dabartinio Seimo išrinkto žmogaus, buvo sustabdytas, kada jūs nežinėjot to reikalo. (Ambrozaitis iš v.: Kerenskis, Kerenskis... Gaila, kad ateis komunistai ant tavo sprando, kaip Raseiniuose kad atėjo).

Kunigų algos. (Iš dešinės: Ar tiek dėl jėzuitų?... Juokas). Parašysit daugiau, daugiau atsakysime.

Sako, kad neteisėtai sulaikytos kunigų algos. Atsakymas trumpas. Budžete numatytos sumos einant atitinkamais etalais, kurie yra numatyti tikybos reikalams žemaičių, Seimų ir Vilniaus dalies vyskupijų. (Iš dešinės: O žydų vyskupija? To-

kių vyskupijų nėra ir niekas iš tu vyskupijų į mus nesikreipė reikalaujanti ar prašydami atleisti algą. (Iš dešinės: O liuteriai? O žydai?). Naujos vyskupijos įstatyme nenumatytos. Ir kas gali mokėti įstaigoms, kurios įstatymais nenumatytos, ministerių Kabinetas vasario 24 d. yra padaręs nutarimą, pagal kurį nusistatyta Romos katalikų bažnyčios provincijos suskirstymas mūsų krašte patvirtinti, bet tas negali turėti privalomos reikšmės, nes tuomet buvo turėti kuriomis sąlygomis jis galėtų būti galutinai priimtas. Apie tai kabinete jokio nutarimo nėra. Lietuvos katalikų bažnytinės provincijos klausimas turėtų būti sutvarkytas atitinkamų su vyriausybe padarytu aktu, gi kada būtų išspręstas tas klausimas, tada būtų išspręstas ir kunigų algų klausimas. (Iš dešinės: O dėl žydų, dėl liuterių?). Kada paklauskite, aš atsakysiu. Čia klausima tik dėl katalikų. (Iš dešinės: Netiesa — ten yra pasakyta). Kur įstatymai leidžia ir yra tam tikri asmens, kurie einant įstatymais turi teisės gauti tie ir gauna: kurie neturi teisės, tie negauna ir negaus, kol nėra įstatymo keliu tas klausimas tinkamai sutvarkytas.

Vidaus Reikalų Ministerių V. Požėla

293. 1926 m. spalio 16 d. — Politinės policijos viršininko pranešimas apie fašistų ruošimąsi perversmui.

Apart platinimo prieš rinkimus į III seimą fašistinių atsisakymų, dėl kurių buvo išskelta visa eilė bylų, atskiri asmenys stengiasi suorganizuoti fašistų grupes ir ginkluotu sukilimu nuversti esamą valdžią. Į savo veikimo orbitą stengiamasi įtraukti karininkus ir savanorius. Galva fašistinės organizacijos — tai Krupavičius, Bistras, Karvelis, Endziulaitis, Starkus, Stulginskis, bet jie aktyviai neveikia, vien tik dirguoja. Svarbiausiais aktyviais veikėjais yra: pulk. Glovackis, gen. Ladyga, pulk. Petraitis, pulk. Bobelis, pulk. Brazilevičius, pulk. Grudzinskas, majoras Tomkus, pulk. Burokas, majoras Šarauškas, karo vald. Šestakauskas, atsargos leitenantas Lumbis, kapitonas Požėla, kapitonas Pupeikis, vyr. leitenantas Kaufmanas, kap. Butkevičius, vyr. leit. Žylis, kap. Gurevičius, leit. Juozapaitis, karo vald. Bobelis, II karo

apygardos kapitonas Ansevičius, keletas karininkų iš aviacijos, kurių pavardės dar nenumatytos. Be to, civiliai asmenys: raitosios policijos vadas Labutis, raitosios policijos būrio vadas Kirlis, seimo narys Turauskas, seimo narys Petras Jočys, Karmėlavos ūkio mokyklos agronomas Petrušauskas, Lipčius ir Čėpla. Daugiausia rūpinasi fašistų reikalais pulk. Glovackis ir majoras Tomkus; iš jų Glovackis net mano leisti fašistų pakraipos laikraštį, apie kurį kalba atvirai. Glovackis atvirai kalba, kad savanorių organizavimo tikslas yra kovoti prieš dabartinę valdžią, kaip jis gan vulgariskai išsireiškė užėjusiam

pas jį Kunigėliui: "Sudaugyti snukius dabartiniam valdovams, kurie nesugeba apsaugoti Lietuvą nuo komunistų ir kitų priešų". Kariuomenės tarpe suorganizuotos fašistų trejūksės, kurios priėmė šio pridėdamos. Vienok jų darbuotė pasireiškė tik skleidimu tarpe karininkų ir studentijos nepatenkinimo dabartine valdžia, kuri tarpe randa šiek tiek pasekėjų, bet rimtų darbininkų neturi. Šita fašistinė organizacija greičiau galima pavadinti paprasta avantiūra, kuri dabartiniu laiku nepavojinga. Fašizmo organizatoriai net patys sau nepasitiki, kas apsiireiškė jų susirinkime.

(Bus daugiau)

LAIŠKAI IŠ ATOSTOGŲ

Baltic Hotel, 7643 Harding Av., Miami Beach 41, Fla. Prie viešbučio sėdi S. Welicka ir Anita Navickaitė

Vytautas Čepas, Naujienų štabo narys linotipininkas, kurs su dviem dukterimis ir sūnum atostogų savo automobiliu išvažiuojo į tolimuosius pietus, rašo iš Miami Beach apie įspūdžius važiuojant per kalnus ir pakalnes iki Floridos su sustojimais Tampa, St. Petersburg, Miami, Lauderdale, Dayton Beach, St. Augustine ir t. t. Tuo tarpu rašo tik tiek, kad Meksikos planos ir Atlanto okeano vanduo maudyti pats malonumas, tik per daug pasitaikę lietaus, nors Floridos ir lietus kitoks, kaip šiaurėje. Ten saulė spingina, staiga pradeda iš dangaus versti kibirais šilto vandens, užpila sausą baltą Floridos žemę, palūdiną griovius, ir staiga vėl nusilauvo, vėl saulė spingina ir lietaus ženklų kaip ir nebuvo. Miami Beach buvo sustoję pas vyriausią naujienietę, kuri nuo 1914 metų yra pastovi Naujienų dienraščio skaitytoja, p. Sophie Welicka, jos švaramie gražiamie miebutyje Baltic Hotel, 7643 Harding Ave., Miami Beach, 41,

Florida, kuri ten gyvena su savo sūnum Stanley.

Ji tą viešbutį laiko jau 11 metų, bet norėtų jau eiti į "pensiją" pasilsėti, dėl to viešbutį mielai geram tautiečiui parduotų prieinama kaina.

Viešbutis prie jūros, prie vandens priėjimas patogus, maudymuisi paplūdimys švarus, platus ir gero smėlio, o vanduo tai atviras okeanas.

Grįžę iš atostogų mūsų keliautojai žada plačiau savo įspūdžius aprašyti.

J. Pr.

Naujienų pirmojo puslapio redaktorius Algirdas Pužauskas atsiuntė iš Woodruff, Wis., laišką bendradarbiui J. Pr., pabrėždamas kaip žuvingas ir grybingas yra šiaurės Wisconsinas ir klausdamas "ekspertiško" patarimo dėl vienos jam įtartinios grybų rūšies. Be kt. laiške rašoma:

"Atostogų važiuoju į Wisconsiną turėdamas tikslą pažinoti ir grynoje gamtoje pailsėti. Paašikėjo, kad gyveniti tenka miškų viduryje, kur be dviejų ežerų ir daugybės uodų yra milijonai grybų.

Labai mums praverčia tavo paskolintos knygelės, iš kurių persispausdinu kai kurias informacijas apie grybus. Musmirus ir kitus nuodingus jau atskiriu nuo baltikų ir kitų kilniųjų.

Viena rūšis tačiau nepažįstama. Spalva kaip voverušų ar tauriabužių — gelsva, kiek oranžinė, kur senesni — grubliuota, pats grybo kūnas baltas, nekirmijantis, mėsa sveika, kvepia kaip grybas, nejuodoja, spalvos nekeičia. Kas tai galėtų būti per grybas? Jei žinai — skubiai parašyk! Jų čia labai daug, tačiau nuo jų rinkimo susilaikome. (Iš pavaizdavimo galima būtų daryti išvadą, kad tai yra viena iš daugybės umėdės rūšių, greičiausia vad. blunkančioji umėdė, tačiau atsargia gėdos nedaro. Teisingai sako prūsai: "Ko burs nežini, to uns ned". J. Pr.).

Iki šiol jau pagavome 115 žuvų, daugiausia mažų, jaunų ešerių ir "krapių" bei "sukerių". Žmona pradžioje slikius ir žuvis čiupinėdavo tik su pirštėmis, o po savaitės slikių jau nebekepė žirklėmis, o plėšia per pusę kaip tikram žuvininkui dera.

Nuo uodų ginamės visokiais purkštuvais ir jie mus palieka ramybėje. Visos dienos iki šiol

PROTESTO DEMONSTRACIJA PRIE JUNGŲ TAUTŲ

Šiemet sukanka 30 metų nuo klastingojo Molotovo-Ribbentropo pakto, kurio pasėkoje Lietuva, Latvija ir Estija neteko savo nepriklausomybės ir šiandien dar kenčia po raudonojo tiroso padu.

Ryšių su ta sukaktimi, BALTIN, ta pabaltiečių organizacija, kuri daro žygius iškelti Pabaltijo kraštų nepriklausomybės klausimą Jungtinėse Tautose, šaukia protesto demonstraciją — pabaltiečių manifestaciją, kuri įvyks šeštadienį, rugsėjo 20 nuo 2 iki 4 val. po pietų prie Jungtinių Tautų Būstinės Dag Hammarskjöld Plaza aikštėje.

Si demonstracija įvyksta kaip tik naujosios JT sesijos atidarymo metu, kada bus suvažiuosios viso pasaulio kraštų galvos. Bus proga parodyti pasauliui, kad pabaltiečiai yra dar gyvi ir trokšta savo kraštams laisvės ir nepriklausomybės.

Kiekvieno lietuvių pareiga — nepamiršti tos dienos ir kuo skaitlingiausiai dalyvauti šioje protesto demonstracijoje — manifestacijoje.

Visos lietuvių organizacijos yra kviečiamos dalyvauti su vėlavom ir plakatais.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į United Baltic Appeal, 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10465, tel. (212) 828-2237.

AUKSTYN KOJOS

— Ar teisybė, kad fotografijos aparate viskas matosi aukstyn kojom?

— Teisybė.

— Prieš fotografuojant, leisk man sioną apačioj susirūsti.

buvo saulėtos, visos naktys šalios, o grybai ir šitokiam ore dygsta. Į Michiganą grybauti jau nebevažiuosime, nes čia prisigrybavome iki soties.

Su geriausia linkėjimais ir iki!

ACROSS AFRICA SAFARIS LTD

KVIEČIA

ATVAŽIUOTI Į RYTŲ AFRIKĄ IR PRIZADA PARENGTI JUMS IDOMIAUSIAS IR NIEKUOMET NEUŽMIRŠTAMAS ATOSTOGAS.

Platesnės informacijos rašykite — kad ir lietuviškai.

T. GUGIS

ACROSS AFRICA SAFARIS Ltd. P. O. Box 9420, NAIROBI, KENYA

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPOMO KNYGELIŲ SASKAITOMS

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tikslintinėmis. Mažiausiai turi būti \$5,000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings

- Notary Public Service
- Free community rooms for your organized meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks.

- Sell & redeem U.S. Bonds
- Two large free parking lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitosose JAV vietose:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Molotovo - Ribbentropo paktas

Prieš trisdešimt metų, būtent 1939 m. rugpjūčio 23 d., buvo pasirašyta Maskvoje tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos Reicho vadinamoji nepuolimo sutartis, kuri yra vadinama Molotovo — Ribbentropo aktu. Savaime toji sutartis nieko ypatingo nepasako. Joje surašyti punktai kalba apie abiejų šalių įsipareigojimą susilaikyti nuo smurto veiksmų, agresyvių akcijų bei viena kitos puolimo. Jei viena iš susitariančių šalių būtų trečios valstybės užpulta, tai kita susitariančioji šalis privalėtų griežtai laikytis neutraliteto, atseit neteikti jokios paramos trečiajai šaliai.

Paprastai kalbant, Sovietų Sąjunga susilaikytų nuo teikimo pagalbos valstybei, kuri kariautų su Vokietijos reichu, ir atvirkščiai — Vokietijos reichas neteiktų pagalbos valstybei, su kuria kariautų Sovietų Sąjunga.

Kiti punktai kalba apie nuolatinį palaikymą kontaktų, pasitarimus, įsipareigojimą nesusidėti su kitomis valstybėmis, jei tų valstybių tikslai yra nukreipti prieš vieną ar kitą susitariančių šalių. Vadinasi, nukreipti prieš Vokietijos Reichą arba Sovietų Sąjungą.

Žodžiu, pats paktas pagrįstas tokiomis bendrybėmis, kurios nieko tikslaus nepasako. Visai kitoks reikalas yra su slapto papildomo protokolu, kuris tą pačią dieną buvo pasirašytas.

Tame slapto protokole jau visai atvirai pasisakoma apie "įtakų sferas". Kitais žodžiais sakant, jau nurodoma, kuriose valstybėse turėtų vyrauti Sovietų Sąjungos "įtakos sfera" ir kuriose — Vokietijos Reicho.

Tame protokole jau paminėta ir Lietuva, o taip pat ir kitos Pabaltijo valstybės. Pirmasis to slapto protokolo straipsnis rodo, jog Vokietijos Reichas nesipriešino, kad Suomija, Latvija ir Estija patektų Sovietų Sąjungos įtakos sferon, bet kažkodėl išsiterėjo, kad jo įtakos sferoje pasiliktų Lietuva.

Kuriam laikui praėjus, būtent rugsėjo 28 d. Maskvoje buvo pasirašytas naujas slaptas papildomas protokolas, pagal kurį įvyko "nauji mainai", palietę ir Lietuvą. Jie palietė Lietuvą ta prasme, kad ji buvo išimta iš Vokietijos Reicho sferos ir pavesta Sovietų Sąjungos įtakos sferai. Tuo pačiu metu buvo susitarta, kad Lietuvoje gyveną vokiečių kilmės asmenys nekludomai galės išsikelti į Vokietiją. Tokia pat privilegija buvo suteikta ir slavų kilmės asmenims, gyvenantiems Vokietijoje ar kituose kraštuose, esančiuose jos įtakos sferoje. Tas susi-

JONAS VAICUNAS

Iš LB Čikagos Apyg. Vald. aplinkraščio

Andrius Juškevičius, Lietuvos Bendruomenės Čikagiečių apygardos valdybos pirmininkas, ėmė ir atsiuntė šių žodžių rašėjui apylinkėms skirtą aplinkraščių.

Jau taip, tur būt, reikėtų suprasti, jog ne be tikslo aplinkraštis pasiekė mano pašto dėžutę... Ypač, kad šiuo metu jokiai valdybai nepriklausau. Užsienio: metams \$21.00, pusei metų \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50. Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Tai gi, mielas pirmininkas, bene bus norėjęs apgauti mane. Primityviai nespėję: štai, ba, svetimais papročiais, lenbroluži, imk ir brūkštelk ką iš apygardos planų ir darbų! Bet

tarimas buvo vadinamosios repatriacijos pagrindas.

Iš tų slapto protokolų visiškai aišku, kad raudonieji ir rudieji banditai, kalbėdami apie įtakų sferų pasidalinimą, turėjo galvoje pavergimą tų kraštų, kuriuos jie suminėjo protokoluose. Tatai patvirtina Vokietijos ambasadoriaus Schulenburgio 1939 m. spalio 3 d. pasiųsta Berlynui telegrama, kurioje jis aiškiai pasako, jog padarytas susitarimas tarp Maskvos ir Berlyno aprobuoja Lietuvos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą.

Kai tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos buvo pasirašyta sutartis, tai Molotovas, kuris tą sutartį pasirašė (jis pasirašė ir slapto protokolu), vėliau, kai Hitlerio karo mašina sutriuškino Lenkiją ir jau perbloktą Lenkiją dar paspardė raudonarmiečiai, pavadino "krauju su-cementuota sutartim".

Kadangi derybas vedė ir sutartį pasirašė (žinoma, su Hitlerio ir Stalino sutikimu) Molotovas ir Vokietijos užsienio ministeris Ribbentropas, tai ir toji sutartis yra vadinama Molotovo - Ribbentropo aktu.

Tą paktą tenka pavadinti vienu šlykščiausiu ir veidmainiškiausiu dokumentu, koks tik yra užregistruotas istorijoje. Jis buvo sudarytas tuo laiku, kada Maskva vedė derybas dėl sutarties sudarymo su Anglija ir Prancūzija. Tai tiesiog klasikinis dviveidiškos Kremliaus politikos pavyzdys.

Tas paktas ne tik nulėmė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių likimą (jų pavergimą), bet taip pat žymiai laipsnyje prisidėjo prie išsukimo antrojo pasaulinio karo. Hitleris to paktą dėka užsitikrino "saugų užnugarį" (atseit, Sovietų Sąjungos įsipareigojimą laikytis neutraliteto) ir puolė Lenkiją, gerai žinodamas, jog Prancūzija ir Anglija yra sudariusios sutartį su Lenkija ir todėl bus įtrauktos į karą.

Vienas tas šlykščiausias paktas sudarytojų (Ribbentropas) gėdingai baigė savo gyvenimą (po karo buvo pakartas), o kitas, Molotovas, ne tik savo kailį išgelbėjo, bet po karo dar ilgoką laiką vaidino svarbų vaidmenį ir pasižymėjo stalinistinės politikos puoselėjimu.

Tai toks buvo Kremliaus atsiliginimas sąjungininkams (Anglijai ir Prancūzijai, Amerikai ir kitoms valstybėms) už išgelbėjimą Sovietų Sąjungos nuo nacių užkariavimo.

Taip toji šeima bus lietuvių, bet jokių būdu ne lietuviška. Lygiai taip pat gali būti krautuvi lietuvių, bet ne lietuviška, butas lietuvių, bet ne lietuviška, ir t. t.

Manysčiau, jog šiuo atveju mes renkamės prasmę "lietuviškos". O visai tiksliai būtų: lietuvių lietuviškos, nes labai retomis progomis gali ne lietuvių šeima tapti lietuviška.

Aplinkraštis taria: "Šie metai, lietuviško švietimo ir Seimos metai. Lituanistinis švietimas ir lietuviška šeima yra pagrindiniai lietuviybės išlikimo šaltiniai. Jau praeitais metais spaudoje ir per radiją buvo skelbiamas lietuviško švietimo vėjus — raginami visi lietuvių vaikai lankyti lituanistines mokyklas. Tačiau lituanistinių mokinių skaičius nepadidėjo".

Labai lengva nurodyti patį faktą, "mokinių skaičius nepadidėjo". Tačiau, galvočiau, reikėtų pora sakinių brūkštelėti ir apie tai, kodėl gi tokios nesėkmės?

Pirmas ir pagrindinis dalykas — mūsų spaudoje vos ne vos, prabėgomis, tepasirodė vienas kitas įtaigojimas lietuviškų mokyklų reikalui. O panašiomis progomis, ypač, tokiomis, nuo kurių įvykdyti priklauso mūsų ir mūsų tautos ateitis, laikraščiai privalėtų būti perkrauti (žodį "perkrauti" pabrėžiu) visokiais siūlymais, mintimis, nesvarbu ar naujomis ar senomis, — kad skaitytojas, nori ar nenori, būtų daugiau ar mažiau įveltas į tą švietimo vėją.

Nenoriu minėti didžiulį reklamų daug mažesnės reikšmės įvykiams, kur nuo perdėto pūtimo net akys pradeda raibti... Nesakau, kad nereikia kelti ir kitų svarbių gyvenimo tikslų, gink Dieve, ne. Tik dar kartą noriu stipriai minti, jog lietuviškasis auklėjimas stovi aukščiau visko: nebus naujosios-lietuviškos kartos, - išsivijoje ar tremties bendruomenės mirs, net nebus kam tarti žodį apie mūsų pavergtą tėvynę laisvųjų kraštų vyriausybėms.

Kas sudarys mūsų mūsosius laisvinimo veiksmus po trisdešimties ir daugiau metų, jeigu Lietuva dar vis bus raudonojo maskolio trypiama?

Eikime toliau. Lietuvių Bendruomenės švietimo vadovybė turėtų imtis daugiau energijos. Organizuoti visoje Amerikoje vėjus tinklus, geriausia, per LB apylinkes, tačiau jokių būdu neužkrauti apylinkėms, ypač didesnėms, atsakomybės už pasekmes. Apylinkių valdybos dirba savo kasdieninius darbus. Toks milžiniškas švietimo vėjus vykdytas atims valdybų visą laiką, skirtą kitoms darbams. Tada nukentės eiliniai reikalai. Dėl to, visas apylinkių valdybų (didelių) darbas turėtų pasibaigti tik suorganizavimu savo apylinkių ribose reikalingų komisijų tam vajui vykdyti. Tokių būdu būtų įtraukta į bendruomenišką, lietuvišką darbą didesnė asmenų grupė, daug pajėgesnė už perkrautas apylinkių valdybas.

Tokiosna komisijos turėtų įlieti lietuviškųjų mokyklų mokytojų atstovai, tėvų komitetai, atstovai, pačių tėvų atstovai, spaudos bendradarbiai, radijo ir kitokių žinių sklaidimo įstaigų atstovai, būtinai pridant lietuviškųjų parapilų vadovybės. Per lietuviškas parapilų Geigu jos lietuviškos, o ne lietuvių, kaip aukščiau minėta) galima labai daug nuveikti. Įrašymai į parapilų laikraščius, įtaigojimai klebonų ir kunigų vikarų per pamokslus, net gyvais pokalbiais su savo parapilėčiais, gali duoti daugiau vaisių, negu pasauliečio įtaigojimas pasauliečiui.

Tikslūs ir gerai paruošti pamokslai lietuviškose šventovėse būtų vienas iš didžiausių ir smailiausių akstingų. Apygardos aplinkraštis toliau sako: "Jei atsisrasytų šeimų, kurių vaikai nelanko lituanistinių mokyklų, tai dar prieš mokslo metų pradžią, asmeniškai jas aplankyti ir paraginti leisti vaikus į lituanistines mokyklas".

Kas ir kaip turėtų tokias šeimas lankyti? Nemanysčiau, kad organizuojamų komisijų ar apylinkių valdybų atstovai visuomet pasiektų tikslą, kad jiems pavyktų nesuprantančius tėvus įtikinti. Atrodo, daugiau įtakos tokiems tėvams sudarytų lietuviškų šventovių kunigai, ypač, klebonai. Jie parodytų daug lietuviško supratimo, aplankydami neleidžiančias lietuviškoms mokykloms savo parapilėčių šeimas. Žinoma, tokių šeimų sąrašus sudaryti darbas jau teltų komisijoms ir apylinkių valdyboms.

Kunigų tikslas nėra tik tikėjimo reikalai. Tą parodė naujojo vyskupo V. Deksnio padėkos, kuriame užakcentuota, jog vyskupas skiriamas tautiniais ir religiniais reikalais.

Toliau aplinkraštis sako: "Jei atsisakytų savo vaikus na-

leisti į minėtas mokyklas, praeime tų šeimų pavardes ir adresus pranešti Apygardos Valdybai".

Gaila, nesakoma, ką Apygardos Valdyba su tokiais sąrašais darys, kam jie reikalingi? Ar tik statistikos reikalui? Ar ji pati galiausiai stengsis imtis kokių priemonių "galutinai užkietėjusiems atverst"? Leiskite, Gerbiamas Skaitytojau, tarti paskutinį žodį.

Džiaugiamės, turėdami Amerikoje Kauno vyskupijos vyskupą — koadjutorių Vincentą Brizgį. Jis, jau neramiais laikais įsventintas (netrukus po komunistų okupacijos), kad lietuviai turėtų savo gydytoją, globėją ir ramstį, kada senųjų nebėkės. Tad ar reikėtų kreiptis į mūsų vyskupą, kad jis savo autoritetu ateitų į tų lemią žodį. Tas žodis galėtų būti tartas ir iš sakyklų, ir parapilų laikraščiuose, ir visoje lietuviškoje spaudoje.

Tada, tą jo žodį išsikirpes, jau kiekvienas gali būti drąsus, susilkęs kaimynų, pašikinti, nurodyti, mūsų ganytojo raginimą ir pagėdavimą. Prie aplinkraščio yra pridėtos ir apygardos metinio suvažiavimo rezoliucijos. Jose kalbama apie tautinį išlikimą ir pavergto krašto laisvę. Vienu iš pagrindinių kelių taip pat nurodoma lituanistinės mokyklos ir lietuviškos pamaldos mažiesiems lietuviškose šventovėse. Pirmenama, kad Pirmoji Komunija vaikams privalo būti lietuviška, ne taip, kaip kai kurie klebonai buvo savivališkai padarę.

Rezoliucijų komisijų sudarė: (pas.) P. Narutis, Z. Juškevičienė, J. Vaiciūnas, K. Gimžauskas ir S. Gecas.

Matyt, LB Apygardos Valdybos ir Altos santykiai geri (tris kartus valio), nes prie aplinkraščio prisegtas ir Altos atsišaukimas apie Septintąjį Amerikos Lietuvių Kongresą, įvyksiantį rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1-mą dienomis Detroito. Pabaigoje sakoma: "Kongreso informacijos viešbučio kambarių užsakymas ir visos žinios gaunamos Altos centre. Čia prašome siųsti sumanymus, pasiūlymus, išrinkti atstovų pavardes bei adresus, aukas ir kt." O centro adresas: 6818 S. Western Ave., Chicago, Ill., 60636.

BUČKIS IR DALGIS

— Nebijok, Onyte, aš tavęs negaliu pabučiuoti, nes nešuo si dalgi.

— Juk dalgi gali pastatyti prie medžio, — pamokė mergina.

A. ERDVILAS

UKRAINA

11

Tą dieną, seimas oficialiai išrinko Voiošyną krašto prezidentu, kuris jau anksčiau buvo paskelbęs visiską K. Ukrainos nepriklausomybę. Kovo 15 d. Hitlerio armijos jau slinko Pragos gatvėmis. Tuo pasinaudojo vengrai ir po kelių valandų jų moderniška ginkluota kariuomenė įsibrovė į K. Ukrainą. Hitleris anksčiau pažadėjęs K. Ukrainai visokeriopą paramą dabar tylėjo, nes jis jau pats vengrus tam žygiui "palaimino". Po kelių nelygių susirėmimų su senoviskais ginklais apginkluota K. Ukrainos kariuomenė, Vengrijai užėmė visą kraštą. Ukrainiečiams grįžo Habsburgų laikai: suėmimai, cenzūra, mokyklų, organizacijų uždarinėjimai.

Taip dar kartą ukrainiečiams buvo pastotas kelias į laisvę. Tačiau liūdėti nebuvu laiko. Užsiliepsnojęs karas išjudin tiems kovojantiems ukrainiečiams skyrė naujus uždavinius ir teikė šviesių vilčių.

ANTROJO PASAULINIO KARO AUDROSE

Pirmieji karo metai, 1939 m. viduryje sudarę garsiąsias sutartis su Stalinu, Hitleris nieko nelaukę ir užpuolė Lenkiją. Prasidėjo antrasis pasaulinis karas, kuris ukrainiečiams atnešė griuvėsius, masinius kapus ir tamsią ateitį.

Lenkija dviejų savaičių laikotarpyje krito Hitleriui po kėjomis. Nebuvo ji tokia stipri, kokią manė sukurusi alijantai, dar prieš 20 metų jai visokeriopai pataikaudami. Mažumų polonizacija ir apskritai paursiu vidaus gyvenimu Lenkija negalėjo būti stipri. Karui išitus, tautinės mažumos, tarp jų gausiausi ukrainiečiai, nors vokiečiams nepadėjo (jie buvo vokiečiais nusivylę po K. Ukrainos žlugimo), bet nejaudė didelio noro guldyti savo galvas už Lenkiją. To lenkai jiems negalėjo dovanoti ir paskutinę jų vyriausybę, besiblaškanči ir besmunkanti, paskutinę minutę sukišė į kalėjimus ir sušaudė tikstančius ukrainiečių inteligentų. Tačiau tas nesulaikė ukrainiečių laisvės kovotojų. Jie buvo sukilę naujam laisvės žygiui, kuris be aukų negalėjo apsieiti.

Laisvės sąjūdį ypatingai sustiprino savo eiles, kai vokiečių bombos iš kalėjimų išvadavo ilgiau ar trumpiau ten kalinančius tautinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo vadus. Daugumas jų liko savo krašte, įsijungė į laisvės kovotojų gretas ir ruošėsi lemiamai kovai. Kai kurie pabėgo į Vakarų diplomatinę kovą vedančių emigrantų sustiprinti.

Vokiečiams tryptant Lenkiją, Sovietų Sąjunga (su Hitlerio palaiminimu) užėmė didelę dalį V. Ukrainos. Kai kurias dalis patys vokiečiai atidavė Stalinui pagal anksčiau pasirašytas sutartis. V. Ukrainiečiai desperatiškai kovojo prieš raudonuosius okupantus. Masės pabėgėlių slinko į

vokiečių užimtas sritis, tuo liudydami pasauliui, kas yra didžiausias ukrainiečių tautos priešas.

Užėmus V. Ukrainą ir sudarę su Hitleriu provizorinę sieną, Stalinas į darbą įkinkė savo viską naikinanąją mašiną. Nuo pat pirmos dienos privatus turtas buvo nusavinamas. Tūkstančiai ukrainiečių buvo vietoj sušaudyti, dar didesni skaičiai sukišė į kalėjimus. Daugelyje vietų net išties paprastų ūkininkų kaimai buvo deportuoti Sibiran. Panašūs genocidiniai planai taip pat buvo vykdomas pietvakarių Ukrainoj, Besarabijos ir Bukovinos srityse, kurias sovietai atėmė iš Rumunijos, Hitleriui sutinkant.

Ypatingų dėmesį Kremlius atkreipė į pagrindinę revoliucinę organizaciją — Ukrainiečių Nacionalistus. Rakštis aktyje ji buvo ir Hitleriui, kuris savo užimtoje Lenkijoje turėjo kai kurias ukrainiečių sritis su vienu milijonu ukrainiečių. Todėl Hitleris mielai padėjo Kremlui naikinti laisvės kovotojus kaip nepageidaujamą elementą, kuris vokiečių karo su rusais planuose galėjo sudaryti didelių nemalonių.

Didelei ukrainiečių nelaimėi bendra bolševikų — nacių akcija didele dalimi pavyko. Niekados neįstengusios sukurti tvirtą vieningo fronto atskiros ukrainiečių grupės gerokai susilpnėjo. Prieš porą metų susidaręs vieningai laisvinimo akcijai vesti bendras pagrindas buvo apgriautas ir pairstas. Tuo metu ukrainiečių laisvės sąjūdžio eilėse įvyko vidinis pakitimas tu-

rėjęs didelės neigiamos reikšmės visai laisvės kovai pačiam lemtingajam laikotarpyje. 1938 m. žuvus ukrainiečių nacionalistų vadui pulk. Konovaleciui jo vietą užėmė artimas bendradarbis pulk. A. Melnykas.

Iš antros pusės į laisvės sąjūdį su naujomis mintimis ir planais įsijungė po Lenkijos žlugimo iš kalėjimų išsilaivinusios inteligentijos nemaža dalis. Netrukus vokiečiams ir rusams nacionalistus gerokai susilpninus, krito ir Melnyko autoritetas. Nacionalistų sluoksniuose vis dažniau skambėjo Stepono Banderos vardas. Jis, keletrius metus išsėdėjęs lenkų kalėjime ir po išsilaivinimo su savo artimaisiais bendradarbiais pabėgęs į vakarus, įgijo sąjūdžio sferose nemažą autoritetą ir pradėjo reikalauti vidinių reformų. Melnykas nenusiėjo. Nacionalistai skilo į dvi dalis. Tuo būdu laisvės sąjūdžio praktiškąjį jėga tapo suskaldyta.

Melnikivicių ir banderevicių (kaip populiariai jie buvo vadinami) skilimas vis plėtojė ir gilėjo. Neužlgo abi grupės pradėjo tarpusavio kovas, kurios vyko iki karo pabaigos — pačių lemtingiausių Ukrainai momentu. Šios tarpusavio piautybės sudarė didelę spragą ukrainiečių laisvės kovoj. Dėlto ir pati laisvės kova nebuvo tokia efektinga, kokia galėjo būti.

Abiejų grupių bendram darbui nesujungė ir bendri principai ir momento svarba. Ukrainiečiuose pasikartojau jau minėtas vienybės trūkumas, kuris jau nuo

istorinių laikų lemtinguose momentuose vedė juos iš vienos okupacijos į kitą.

Skilimo padarytos žaizdos tebuvo užgydytos tik pačio karo pabaigoje, kai laisvės kovoms pradėjo vadovauti UPA (ukrainiečių partizanų armija), stipri, grynai karinė, disciplinuota organizacija. Emigrantų sluoksniuose minėtas skilimas jaučiamas ir šiandien, nors šiuo metu nepaprastai energingai veiklą ukrainiečiai skėmingai lygina paskutinius nesutarimus.

Vienijimosi kelių pasuko ir grupė politinių partijų, laisvai veikiančių emigracijoje. Tai didelis ir svarbus žingsnis ukrainiečių laisvės kovoj, kuris gali turėti lemiamos įtakos į jų ateities istoriją, nes suvienytos viršūnės ir vieninga tauta gali tapti jėga, kurios turės paisyti ir eventualaus III-jo pasaulinio karo laimėtojai.

Naujosieji sąlygose, naujos viltys. Antrasis pasaulinis karas ukrainiečių buvo suiktas jei ne su džiaugsmu, tai bent pakelta nuotaika. Po dvidešimt metų vergijos, masinių žudynių, kalinių, deportacijų, karas ne tik nebuvo baisus, bet laukiamas pasikeitimas žemiškajame pragara. Iš kitos pusės sustiprėjęs laisvės troškimas kare matė savo išsipildymą. Karas buvo vieningas ukrainiečių viltis išsilaivinti. 1940 m. birželio 21 d. Hitleriui užpuolus sovietus, ukrainiečiams atėjo seniai laukta progą savo troškimams įvykdyti.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRospect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
ryto ir nuo 7 iki 3 val. vak.
Uzdaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligojus pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS

Telefonai: PRospect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį, ofisas uždarytas.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, sekmadienį, ofisas uždarytas.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: GR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviškai kalba

Dr. FRANK PLECKAS, OPT.

3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-6296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
ir sekmadienį po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligojus pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE, DETROITE

IVYKSTANČIO 1969 M. RUGPIŪČIO 30 — 31 DD.

UŽSIREGISTRAVUSIŲ IKI RUGPIŪČIO 6 D.

DALYVIŲ SĄRAŠAS

1. St. Bredes, jr. — ALT iz-
do globėjas. 2. P. Petrutis —
Voice of America. 3. A. Mar-
kevičius — Santa Monica Lie-
tuvių Klubas, Los Angeles. 4. V.
Čekanauskas, Los Angeles.
ALT pirm., 5. Dr. M. Devenis,
SLA 75-ta kuopa, Los Angeles.
6. Dr. A. Sliupaitė, SLA 75-ta
kuopa, Los Angeles. 7. A. Devenis-
nienė, Los Angeles ALT, SLA
75-ta kuopa. ALT centras. 8. J.
Šepetys, LVS Ramovė, Detroitas.
9. J. Mitkus, DLOC ir LKK
savanorių sąjunga. 10. K. Daug-
vydienė, LK Birutės Draugija,
Detroitas. 11. M. Šepetienė, LK
Birutės Draugija Detroitas. 12.
A. Trečiokas, ALT centras. 13.
I. Trečiokienė, New Jersey ALT.
14. J. Švoba, LST Centro val-
dyba (šauliai). 15. V. Mingėla,
LST Centro Valdyba. 16. M.

Grininė SLA 200 kuopa, Det-
roitas. 17. A. Sukauskas, SLA
200 kuopa, Detroitas. 18. V.
Pauža, SLA 200 kuopa, Detroi-
tas. 19. R. Staniūnas, Chicago
Lietuvių Taryba. 20. Ig. Andra-
šiūnas, Chicago Lietuvių Ta-
ryba. 21. Kun. A. Stašys, Čika-
gos Lietuvių Taryba. 22. A.
Pužauskas, Chicago Lietuvių
Taryba. 23. M. Naujokas, Či-
kagos Liet. Taryba. 24. J. Pa-
kalka, Chicago Liet. Taryba.
25. L. Šimutis, ALT Garbės
Pirmininkas. 26. R. Kudukis,

MEENAGHAN PAINTING

AND DECORATING
Complete service inside
and out.
Free estimates.
Licensed and insured.
Tel. 889-1067

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapois
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
BILAL PROPERTY AND CASUALTY COMPANY

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valau
kilimus ir baldus.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

RUSTIC FENCING

Direct from Cedar Mill Farm.
Stockade, rail, picket & cedar weave
fences.
Farm phone KE 2-6752.
Chicago HI 5-0327.

SPECIALI

For August 25% off on Diamonds and
Jewelry at
Brighton Center Jewelry
4282 S. Archer Ave., Chicago, Ill.
Craftsman in wedding rings made to
order. Watch repairing. All work guar-
anteed. Open daily 10 A.M. till 6 P.M.
Monday and Thursday 12 — 9 P.M.
Phone 376-2421

CARPENTRY REMODELING

Additions, garages, basements, pa-
neling, siding, roofing, gutters, etc.
Fine Workmanship. Reasonable.
Free Estimates
354-0516

ACORN TUCKPOINTING

Steam Cleaning-Tuckpointing, Sand
Blasting - Chimney Repairs, Glass
Block Windows.
FREE ESTIMATE, FULLY INSURED
424-0811 Call Anytime

Union 6-9206

Baltic Hotel

7643 HARDING AVENUE

MIAMI BEACH, 41, FLORIDA

BLOKAS NUO PAJŪRIO

Sophie ir Bernice Welicka

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

ALT Clevelando pirmininkas.

27. E. Bartkus 28. Dr. J. Valai-
tis. 29. T. Blinstrubas. 30. Tei-
sėjas J. Zuris. 31. P. Dargis. 32.
J. Jasaitis. 33. E. Vilimaitė. 34.
Dr. V. Šimaitis. 35. L. Jaras.
36. Dr. K. Sidlauskas. 37. J. Ta-
lalas. 38. V. Vaitiekūnas, prele-
gentas. 39. Alg. Kasiulaitis. 40.
Kan. V. Zakarauskas, prel. 41.
J. Daugėla, prel. 42. vyskupas
Ant. Deksnys, prelegentas. 43.
A. Norus, Tėvynės Mylėtojų
Draugijos 68 kuopa, Detroit.
44. J. Tamošiūnas. 45. J. Jony-
nas, AL Tautinės Sandaros 29-
ta kuopa, Detroit. 46. Dr. K.
Karvelis, ALTS 29-ta kuopa,
Detroit. 47. Vyskupas V. Briz-
gys, Chicago, Ill. 48. Dr. P.
Daužvardis, Lietuvos Genera-
linis Konsulas Chicago, Ill. 49.
P. Šernas, Rockford, Ill. ALT
Pirmininkas. 50. J. Milas, Roc-
kford, Ill. BALF įgaliotinis. 51.
P. Dirks, Chicago, Ill. Krivulė-
lės ir ALVUDO. 52 M. Šnapštys.
53 M. Sims — Čarnekytė — abu
Liet. šaulių St. Butkaus Detroi-
to kuopos atstovai.

ALT Biuras

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

Pakels telefono kainas

Illinois Bell Telephone kom-
panija pranešė, kad ji žada
prašyti Illinois komercijos komi-
sijos leidimo pakelti telefo-
no kainas, tik dar nenustatė,
kiek nori pakelti. Pakėlimo
esą galima laukti po poros mė-
nesių. Paskutinis kainų pakė-
limas bebuvęs 1953 metais.

223 — 376 — 27,146

Nuo šių metų pradžios iki
praėjo trečiadienio, rugpiū-
čio 20 d., vidurnakčio trafiko
nelaimėse užmušti Cook apskrityje
376 žmonės, iš jų 223
užmušti Chicago mieste, kur
per tą patį laiką 27,146 žmonės
buvo sužeisti.

Susirinkimų ir parengimų**PRANEŠIMAI**

— Chicago Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos piknikas įvyks šį sekma-
dienį, rugpičio 24 dieną Onos Bruz-
gulienės sode, 8274 So. Kean Ave.,
priešais Lietuvių Tautinės kapinės.
Bus skanių šiltų valgių ir visokių gė-
rimų, taipgi dovanų ir kiti pamargi-
nimai. Sokiams gros Jurgio Joniko
orkestras. Komisija ir valdyba kvie-
čia visus narius ir svečius dalyvauti
ir linksmai laiką praleisti su suval-
kiečiais. Pradžią prieš pietus.
Ona Švirnickienė, koresp.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

ANTON YUSKEN

Gyvenęs 5844 So. Maplewood Ave.

Mirė 1969 m. rugpičio 21 d., 12 val. po pietų, sulaukęs 80 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Krosnos vls.
Amerikoje išgyveno 65 metus.
Paliko našlę: žmona Jeanne, gimusi Baidvir. 2 sūnus: Anthony
Jr., mairi Virginia ir John, mairi Josephine; anūkai Jeanne Marie,
Renée, Anthony III, John Jr., Paul ir kiti giminės, draugai bei pažį-
stami.
Priklausė Dariuso — Girėno American Legion 271 postui.
Seima pagėdauja vietoj gėlių duoti aukas American Heart
Association.
Kūnas pašarvotas Mažeika — Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Rugpičio 25 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Oak
Wood kapines, Wilmington, Illinois.
Visi a. a. Anton Yusken giminės, draugai ir pažįstami nuoš-
džiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnus, mairi ir anūkai.
Laidotuvių Direktoriams Mažeika — Evans. Tel. RE 7-8600.

PADEKA

A. + A.

PETRAS J. NAUSEDAS

Tragiškai mirė 1969 metų rugpičio 3 dieną ir palaidotas rug-
pičio 9 dieną Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Velionis Petras J. Nausėdas negali atsidėkoti tiems, kurie sutei-
kė jam paskutinį patarnavimą ir palaidojimą jį amžinybės vieta. Todėl
mes, atmindami jį ir apgailedami jo mirtį, dėkojame draugams, at-
vykusiems į šermenis, atsiuntusiems gėlių, užpildę mišias ir pa-
lydėjusiems į kapines.
Dėkojame mūsų dvasiškam tėveliui, kun. kanauninkui V. Zaka-
rauskui už pamaldas bažnyčioje ir kapinėse, Tėvams Marijonams ir Jė-
zuitams, kurie atlaikė įspūdingas pamaldas už jo sielą. Sv. Kazimiero
seselėms už maldas, Vydūi Chorui už giesmes koplyčioje, Solistam A.
Braziui ir J. Vazneliui, Vydūi organizacijai, Lietuvos Operos Chorui
ir palaidovui Petriui Jadvirviui.
Dėkojame Laidotuvių Direktoriams Mažeikai — Evans už manda-
gų ir tvarkingą patarnavimą.
Dėkojame karstanešiams, nuneusiems jį į amžinojo poilsio vie-
tą, ir visiems laidojimo dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažį-
stamiems. O Tau, mūsų mylimasis, sakome: Ramiai išleisk šaltąjį
žemelį.
Nuliūdę lieka:

Tėvai: Vincentas ir Petronėlė, brolis Juozas, seserys
Stasė, Pranciška, Morta ir giminės.

PADEKA**SOFIJA PUNIŠKIENĖ**

Gimusi Kalvaitytė

Ilgus metus gyvenusi Chicagoje, o paskutinius 11 metų
gyvenusi Tampa, Floridoje.

Mirė 1969 metų liepos mėn. 21 dieną, sudeginta krematoriume
ir rugpičio 16 dieną urna padėta į nias Lietuvių Tautinės kapinės.
Velionė Sofija Puniskienė negali atsidėkoti tiems, kurie sutei-
kė jai paskutinį patarnavimą ir palaidojimą jį amžinybės vieta. Todėl
mes, atmindami ją ir apgailedami jos mirtį, dėkojame organizacijų
atstovams, draugams, atvykusiems į šermenis, atsiuntusiems gėlių
ir palaidėjusiems į kapines.
Dėkojame M. Zolpniei, A. Borbienei ir M. Gudeliui, Lietuvių
Tautinės kapinės paskuiems, turimings atsisveikinimo kalbas;
Lietuvių Moterų Draugijos Apšvietos narems, Brighton Parko Moterų
klubo narems, Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos nariams, Kes-
tūčio klubo nariams ir SLA 134 kp. narems, paskyrusiems vainikus,
ėjusiems garbės sargybas ir visiems, dalyvavusiems atsisveikinimo iš-
kilnėse nuoširdžiai dėkojame.

Nuliūdę lieka:
Vyrai: Jonas, sūnus Henrikas, dukterė Hypatia,
anūkai ir giminės.

DON'T set his world on fire

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlės ir vainikai, ant-
kapių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 596-1226

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ TUMOBILIAM PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriams

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Associacijos

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS DIENA

IR NAKTĮ

★

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

LACKAWICZ IR SŪNUS

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

LAIŠKAS SESUTEI

Kai važiuosi į Palangą, pasuk keliolika kilometrų į šalį ir sustok aplankyti tą ežero pakrantę, kur Tau neteko dar būti. Pasizūrėk į žalsvą vandens paviršių, kur žydi vandens lelijos, kur kampuose linguoja nendrės, kur pakrypusi šimtametė liepa žydi. Ten ošia klevai gelsvais lapais, o už ežero tęsiasi kvepiantis pušynas. Kitoj pusėj srovėna Akmenės upė, sekdamas mūsų gyvenimo pasaką...

Išklausyk, kaip čiulba paukšteliai, ko liūdi nutūpusi baltagūlbė, kuri kiekvieną rudenį lankydavosi poilsui prieš ilgą kelionę. Ji taip vieniša, kaip aš dabar. Išklausyk ko rauda gegutė, kaip tuksena genys į medžio kamieną ir ko ieško gaudras braidydamas ežerkakly. O ten besidriekiančioj pievoj, pakėlę aukštyn galvutes stiebiai neužmirštuolės ir ružavos asarėlės. Jos savo gro-

"NAUJIEŅOS" BOLŠEVIKAMS
YRA RAKSTIS JŲ AKIŠE

A - J MĖSOS KRAUTUVĖ

PRIME & CHOICE MĖSA,
LIETUVIŠKOS DESROS
Užsakant didesnę kiekį parengimams
duodame nuolaidą.

2433 WEST 69th STREET
CHICAGO, ILL. 60629

Savininkai:
ANTANAS ir JERONIMAS PLIENIS
Atidara nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak.

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781
Metalo ir stiklo:

TVOROS,
STOGELIAI,
DURYS,
LANGAI,
RYNOS,
TURĖKLAI
ir kit.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Frankus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos —
(Standartinės ir Automatinės)
ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo
9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atidara nuo 12 iki 5.

Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo
irankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HIGH RATES
4.75% Per annum on regular Savings
5.25% Per annum on Investment bonus
Savings Insured to \$15,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžių ir visų kity Lietuvoje pagaiduja-
mų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tel-
se SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjas: E. ir V. ŽUKAUSKAI

žių nustelbdavo gelsvas purie-
nas ir mlynus bitinėlįs, ku-
riuose dūzgė bitelės rinkda-
mos saldų medutį...

O mano sodintas sodas nu-
baltindavo juodą žemelę, be-
byrančiais žiedų lapeliais. Ir
iešvos kvepūdavo prie kiemo
vartų su žydinčiais jazminais,
ir nuo kaitros viliodavo į kve-
pantią pavėsį...

Apsidairyk, pajusk ir įsi-
junk į tą gamtos grožį, kuris
tikruos nepasikeitęs ir parašyk
man ką Tavo žvilgsnis ten ma-
tė, kokį įspūdį padarė? Para-
šyk ir kaip mano darbo vaisiai
atrodo, neišdildomai pasili-
kę mano vaizduotėje iki mirties...

Elena
Ballaplaukytė - Vilimaitienė

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRASTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobi-
lių gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išsimokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9757

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, tra-
ukinių bilietus ir paruošiame kelionių
dokumentus į visus pasaulio kraštus.
Pildome aplikacijas tiems, kurie atei-
naisiais metais norėtų porą mėnesių
praleisti Lietuvoje pas gimines.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Piguos automobilių draudimai.

RENTING IN GENERAL
NUMOS
MAZAS BUTAS
VYRUI RUSYJE
Tel. 925-4889.
Skambinti
po 5:00 val. vak.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS
VYRUI
Tel. HE 4-2929
6946 So. ROCKWELL

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės kityr

PARDUODAMAS MAZAS kampinis
motelis, 150 pėdų "Gulf of Mexico"
pakranėje. Dėl platesnių žinių rašy-
kite arba skambinkite:
JACOB J. MASKOLUNAS
350 CORONADO DR.
Clearwater Beach, Florida 33515
Tel. 442-1312

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
dalimis ir išsimokėti. Aptarnauja
lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 So. WESTERN AVE.
TEL. GR 6-4421

PARDUODAMAS ANGLINIS PĖCIUS,
gazinis pėcius, aliejinis pėcius ir pa-
vienė lova. 2448 W. 46 Pl.
Antras aukštas.

WANTED TO RENT
Ieško butų

I AM LOOKING FOR
3 ROOMS.
Tel. 735-7784

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA TAVERNA SU NA-
MU. Senai įsteigta ir gerai eina biz-
nis. Parduosim už geriausią pasiūly-
mą, nes savininkai nori išeiti poli-
sui. 2445 W. 71 St. PR 8-9856.

BUSINESS FOR SALE

Taste Freeze Franchise. Good Lo-
cation. Well Established. Open All
Year Round. Serve Hot Sandwiches.
637-8106. After 7 P. M. or Wed. &
Thurs. All Day.

PIGIAI PARDUODAMAS
TAVERNOS BIZNIS
2451 W. 69th STREET
3 butų, liuksusinis mūro namas. Ga-
ru šildomas. Mūrinis garažas.
Pamates duok pasiūlymą.
Tel. HE 4-2012

TRUMPAI

— *Paieškosmas pulk. Mykolas Kalmantas.* Kas žina apie jį, prašome skambinti FR 6 - 2625 arba rašyti V. Išganaitis, 4429 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill., 60632.

— *Amerikos Lietuvių Tarybos Kongrese, Detroit, LSST* Centro Valdybą atstovaus šau-
liai: P. Petrušaitis, V. Mingė-
la, M. Snapšys ir J. Švoba.

— *ALTO Biuras, 6818 So. Western Avenue,* iki kongre-
so pabaigos veiks iki 10 val. va-
karo. Tel. 778 - 6901.

— *Elena Devenienė* atosto-
gauja Europoje. Iš Romos ji
rengiasi parvykti laiku, kad
galėtų dalyvauti Detroito šau-
kiamame Alto kongrese.

— *Kazys Čepukas,* gavęs šir-
dies priepuolį, jau pasitaisė ir
grįžo namo. Apie namus jis
jau sukinėjasi, bet į susirinki-
mus ir piknikus dar vis ne-
drįsta važiuoti.

♦ *Amerikos Lietuvių Kongre-
sas* įvyks Detroito rugpjūčio
30—31 d. Statler Hilton viešbu-
tyje. Pradžią šeštadienį 10 val.
ryto. Organizacijos prašomos
siųsti delegatus. Visi atstovai ir
svečiai, norintieji gyventi vieš-
butyje, prašomi registruotis
ALTO biure: 6818 So. Western
Ave., Chicago, Ill. 60636, Čika-
giečiai, važiuojantieji į Detroito
kongresą automobiliais ir galin-
tieji paimti vieną du keleivius,
prašome pranešti tel.: 778-6901.

Pakvietimus į kongreso banketą
galima gauti ALTO biure arba
DLOCe, 2002 Ferdinand St.,
Detroit, Mich. 48209. Banketas
įvyks sekmadienį, rugpjūčio 31
d. 8:00 val. vakare. ALT (Pr.).

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

HELP WANTED
LADIES
(AGE IS NO PROBLEM)
NEEDED IMMEDIATELY

For light line work in our modern NEW Food Processing Plant.

DAY SHIFT — 7:30 A. M. — 4:00 P. M.
HOUSEWIVES SPECIAL SHIFTS
9 A. M. — 3 P. M. OR 5:30 P. M. — 11:30 P. M.

WE WILL TRAIN UNIFORMS FURNISHED
EXCELLENT BENEFITS MUSIC WHILE YOU WORK

Apply in person 9 A. M. — 5 P. M.
Monday through Friday
Saturday 9 A. M. — 1 P. M.

POLO
FOOD PRODUCTS CO.
601 E. ALGONQUIN RD. SCHAUMBURG
½ mile west of Meacham Rd. on Route 62

GENERAL OFFICE
MUST TYPE
WILL TRAIN for
Relief switchboard.

Interesting duties. Pleasant working conds. in growing nat'l
organization. Good starting salary. Company benefits. Free
coffee. Modern air cond. office. Call

Mrs. BANKS 527-3700

STENO - TYPIST
Some Experience

Pleasant working conditions in growing national organization,
near north loop location.

GOOD STARTING SALARY — COMPANY BENEFITS
FREE COFFEE — MODERN AIR CONDITIONED OFFICE.

Call Mrs. BANKS — 527-3700

TYPIST - ORDER WRITER
Free Blue Cross and Blue Shield.
Good starting salary.
Pleasant working conditions.
254-0600
Mrs. REED

HELP NEEDED
FOR COLLEGE TEACHER
Your choice baby-sitter, live in or
daily. 2 children, 7-4 steady, salary
open, references, speak some Eng-
lish, good transportation.
OAK PARK
Tel. 848-0950

GENERAL OFFICE

Billar-typist needed in small
congenial office. Typing,
phone & filing. Must be excel-
lent typist. Company benefits.

Call for appt. GR 2-2500

MAX MATTHEWS & CO.

KARTU GYVENTI MOTERIS
Atskiras (2 kamb.) apartamentas su
prausykla, T. V. Daug priedų links-
moj šeimai. Lauko baseinas. Nėra
mažų vaikų. Kitatautės moterys
sądomos. Dėl algos susitarim.
Privalo susikalbėti angliškai.
Tel. 251-7387

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS
STIPRUS VYRAS PRIE
BALDŲ PERKRAUSTYMO
Trumpas valandos,
geras atlyginimas.
Skambinti WA 5-8063

FACTORY
Must have previous experience.
Metal fabricating plant.
Days. All benefits.
BROOKLINE INDUSTRIES
6800 SOUTH CHICAGO AVE.
Tel. 288-5575

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGA MOTERIS ar vyras pri-
žiūrėti vaikščiojanti ligoni, gyventi
kartu, atskiras kambarys ir maistas,
atlyginimas geras. Skambinti dien-
mis 656-5373.

SKERDIKAI
Dirbti urmo mėsos bendrovėje, kuri
pardavinėja viešbutiams, valgykloms,
kitoms įstaigoms.
LOU GORDON PROVISION CO.
210 W. CHESTNUT ST.
Tel. 943-7600

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

HELP WANTED
LADIES
(AGE IS NO PROBLEM)
NEEDED IMMEDIATELY

For light line work in our modern NEW Food Processing Plant.

DAY SHIFT — 7:30 A. M. — 4:00 P. M.
HOUSEWIVES SPECIAL SHIFTS
9 A. M. — 3 P. M. OR 5:30 P. M. — 11:30 P. M.

WE WILL TRAIN UNIFORMS FURNISHED
EXCELLENT BENEFITS MUSIC WHILE YOU WORK

Apply in person 9 A. M. — 5 P. M.
Monday through Friday
Saturday 9 A. M. — 1 P. M.

POLO
FOOD PRODUCTS CO.
601 E. ALGONQUIN RD. SCHAUMBURG
½ mile west of Meacham Rd. on Route 62

GENERAL OFFICE
MUST TYPE
WILL TRAIN for
Relief switchboard.

Interesting duties. Pleasant working conds. in growing nat'l
organization. Good starting salary. Company benefits. Free
coffee. Modern air cond. office. Call

Mrs. BANKS 527-3700

STENO - TYPIST
Some Experience

Pleasant working conditions in growing national organization,
near north loop location.

GOOD STARTING SALARY — COMPANY BENEFITS
FREE COFFEE — MODERN AIR CONDITIONED OFFICE.

Call Mrs. BANKS — 527-3700

REIKALINGA MOTERIS
NAMŲ RUOSAI
2 ar 3 dienas savaitėje Olympia Field
apylinkėje. Dėl algos susitarim.
Turi apsiūpinti savo susisiekimu.
Privalo susikalbėti angliškai.
Tel. 747-1515

STENO-TYPIST
NEAR SOUTH SIDE
Good shorthand and typing skills.
Good transportation. Employee ben-
efits and pleasant working conditions.
Good starting salary. For appoint-
ment call Mr. WM. O'LEARY.
Tel. VI 2-2100

TYPIST — GEN. OFFICE

Lite typing experience required.
Small congenial office.
Good benefits.
PLEASE APPLY:
BRAMMER MFG. CO.
3865 W. 41st ST., CHICAGO

HOUSEKEEPER
Live in, 5 day week.
2 older children, beginning
pay, \$60.
Refs. required.
FO 9-6777

STENO - TYPIST
EXPERIENCED
Dicta-phone operator. Age no barrier.
Advancement opportunities. Fringe
benefits. Social Service department
Jewish Home for the Aged.
1648 So. ALBANY AVE.
Tel. LA 1-2333

PADETI — GYVENTI KARTU
Savas kambarys. Prausykla. Bend-
ras valymas, virimas, namo priežiūra.
2 suaugę asmenys. 5 dienos. \$55 per
savantę. Privalo suprasti angliškai.
LA GRANGE, ILL.
(312) 352-7368

IESKOMA
PATIKIMA MOTERIS
Pastovi, 2 dienų darbo savaitė. Ben-
dra namų ruošą. Vaikų priežiūra, 3
valikai. Geras atlyginimas tinkamam
asmeniui. Privalo kalbėti angliškai.
Tel. 774-6747

IESKOMA
NAMŲ RUOSAI MOTERIS
2 ar 3 dienų darbo savaitė. Pietų prie-
miesčio apylinkė. Dėl algos susitarim.
Reikalingas savo susisiekimas. Priva-
lo susikalbėti angliškai. 747-1515
arba kreipkitės raštu į: Box AF-246,
225 W. Washington, Chicago, Ill. 60606

IESKOMA
PATIKIMA MOTERIS
Bendras namų ruošos darbas. Jau-
na šeima su 3 vaikais. Artimos šiau-
rės apylinkė. Privalo susikalbėti
angliškai.
642-0778 arba 642-0843

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PALOS PARK — ORLAND PARK

rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo
\$7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.

VILLA - WEST,

135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai. TELEF. 349-0600

**PERKAME, PARDUODAME, MAI-
NOME** įvairaus dydžio namus visur.
Pirpinaime paskolų, visokeriopą ap-
draudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
Prospect 8-5454

IS GERŲ RANKŲ
2 BUTŲ MŪRAS, naujas šildymas,
platus lotas, geležinė tvora. Mar-
quette Parke. \$21,600.

8 KAMBARIŲ MŪRAS, 2 mašinų
mūro garažas, plytelių vonia, kabine-
tų virtuvė, gazu šildymas. Apie 67-tą
ir Rockwell. \$22,500.

2 BUTŲ SVARUS, tvirtas mūras.
Naujas gazu šildymas. Blokas nuo
Marquette Parke. \$27,500.

DVARAS Lietuviškame Lemonte, 2
metų, 7 kambarių mūras. Daug že-
mės sodų ir alėjomis. Pamatykite.

5 KAMBARIŲ (3 miegamųjų), apie
10 metų gelsvas mūras. Garažas, kar-
petai ir aliuminų langai. Marquet-
te Parke. \$23,900.

4 BUTŲ MŪRAS Gage Parke, geri
graužis butai, garažas. \$41,000.
LOTAS 30 p. Marq. Pke. \$11,000.

Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

Šimkus Real Estate

NOTARY, INCOME TAX SERVICE

4259 So. MAPLEWOOD AVENUE

Tel. CL 4-7450

Greitas ir tvarkingas visokiausią nuo-
savybių pirkimas - pardavimas. Be to
šioje kontoroje daromi ir lūdimai
vertimai, užpildomi pilietybės prašy-
mai, income tax ir įvairūs kitoki blan-
kai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

2 PO 6 MEDINIS ir 3 kambariai
rūsiję. Reikia darbo. Ne brangus.
Brighton Parke.

2 PO 4 MŪRINIS, 2 kambariai rū-
siję. Garažas, 72 ir Rockwell. \$29,000
2 AUKŠTŲ MŪRAS su 3 moder-
nias butais, krautuve, garžu, ir
sklypu šalia. 45 ir Wood. \$19,500.

ŠIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi-
sų rūšių namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.
Apskaičiavimai nemokamai.
Turite leidimus dirbti mieste ir
užmieste.

Domas Žukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,

CHICAGO, ILL. 60609

Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING